

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)¹
OPIS PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Etyka lekarska	
0912/UTH/WNMinOZ/ST-NST/X			Medical ethics	
Język wykładowy		Polski		
Rok akademicki		2024/2025		
Kierunek w zakresie		Lekarski		
Poziom studiów		Studia jednolite magisterskie		
Profil studiów		Ogólnoakademicki		
Forma studiów		Stacjonarne/Niestacjonarne		
Semestr/ semestry		III zimowy		
Przynależność do grupy zajęć		Moduł D: Nauki behawioralne i społeczne z elementami profesjonalizmu		
Status przedmiotu		Obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	15 h	1,5 ECTS
		Seminarium	15 h	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów ²	Przedmiot związany z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.		1 ECTS
	z dyscypliną ³	Nauki medyczne		1,5 ECTS
Forma nauczania ⁴		Tradycyjna: zajęcia w siedzibie Uczelni		
Wymagania wstępne		Zgodnie z postępowaniem rekrutacyjnym.		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		Dr hab. n. hum. Zdzisław Jezierski, prof. UTH Rad.		
Adres strony internetowej pjo		https://wnminoz.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail koordynatora		z.jezierski@uthrad.pl		

**EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Cel kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie studentów z podstawami współczesnej etyki medycznej (bioetyki) oraz elementami prawa medycznego. 2. Zapoznanie studentów z etycznymi, społecznymi i prawnymi uwarunkowaniami wykonywania zawodu lekarza. 3. Nauczenie ich zasad komunikowania się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta oraz przekazywania niekorzystnych informacji. 4. Uzyskanie kompetencji do kierowania się dobrem pacjenta, przestrzegania tajemnicy lekarskiej oraz praw pacjenta.
Treści programowe: Wykłady	<p>Wykłady: 15 h prowadzonych jako 7 wykładów po 2 h. oraz 1 w. - 1 h.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etyka: podstawowe dystynkcje pojęciowe. 2. Podstawowe pojęcia etyki oraz deontologii ogólnej i lekarskiej. 3. Kodeks etyki lekarskiej. Zbiór zasad etyczno-deontologicznych polskiego lekarza, Europejska Konwencja Bioetyczna. 4. Regulacje dotyczące etyki zawodowej lekarza w Polsce i na świecie. 5. Prawa pacjenta. Szczególne zasady praw osób małoletnich, niepełnosprawnych, ubezwłasnowolnionych. 6. Etyczne aspekty eksperymentów medycznych — eksperyment leczniczy i badawczy, etyczne zasady prowadzenia eksperymentu medycznego. 7. Regulacje dotyczące etyki zawodowej lekarza w Polsce i na świecie. 8. Tajemnica zawodowa w medycynie.

<p>Treści programowe: Seminaria</p>	<p>Seminaria: 15 h prowadzonych jako 7 spotkań po 2 h. oraz 1 spotkanie 1 h.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Etyczne aspekty relacji lekarz-pacjent — autonomia i godność pacjenta, informacja i zgoda poinformowanego.</i> 2. <i>Tajemnica lekarska, lojalność wobec pacjenta, prawo lekarza do odmowy leczenia.</i> 3. <i>Problematyka śmierci: tradycyjna definicja śmierci, definicja śmierci mózgowej, śmierć organizmu a śmierć człowieka.</i> 4. <i>Etyczne aspekty pobierania tkanek i narządów do transplantacji.</i> 5. <i>Eutanazja i hospicja.</i> 6. <i>Etyczne aspekty walki z bólem. Etyczne aspekty leczenia paliatywnego. Leczenie hospicyjne z punktu widzenia etyki.</i> 7. <i>Etyczna problematyka związana z reanimacją i uporczywą terapią — wartość i jakość życia ludzkiego. Wskazania do reanimacji w świetle KEL, kryteria śmierci, pojęcie stanu terminalnego. Problem moralnego prawa odstąpienia od reanimacji i uporczywej terapii.</i> 8. <i>Podstawy prawne prowadzenia i udostępniania dokumentacji medycznej.</i>
--	---

Metody dydaktyczne:⁶	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykład <i>Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych, z elementami dyskusji.</i> 2. Seminaria <i>Prezentacje multimedialne wybranych przez studentów zagadnień programowych oraz dyskusja nad nimi. Aktywny udział studentów, odpowiadających na pytania prowadzącego zajęcia.</i> 3. Praca samodzielna <i>Studiowanie podstawowych aktów prawnych regulujących aspekty etyczne w medycynie.</i>
--	---

<p>Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się:</p>	<p><i>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych dla przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta przyporządkowanej przedmiotowi liczby punktów ECTS.</i></p> <p>1. Wykład <i>Na ocenę z wykładu składa się ocena z: testu sprawdzającego efekty kształcenia w zakresie wiedzy (80%), aktywności na wykładach (20%).</i></p> <p>2. Seminaria <i>Na ocenę składa się: ocena zakresu wiedzy i umiejętności z każdego tematu seminarium (80%), frekwencja na zajęciach (100%).</i></p> <p>3. Egzamin <i>Przedmiot kończy się egzaminem ustnym. Uzyskanie oceny pozytywnej z seminariów w semestrze jest warunkiem koniecznym przystąpienia do egzaminu. Egzamin polega na odpowiedzi ustnej na trzy wylosowane pytania z pośród 50 zagadnień wcześniej przekazanych studentom. Dla studentów, którzy uzyskali ocenę bardzo dobrą na zajęciach seminaryjnych, przewidywany jest termin zerowy.</i></p>
<p>Sposób obliczania oceny końcowej:</p>	<p><i>Średnia ocen z egzaminu ustnego oraz zajęć seminaryjnych stanowi ocenę końcową z przedmiotu.</i></p>

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi / (K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	<i>Zna i rozumie główne pojęcia, teorie, zasady i reguły etyczne służące, jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych.</i>	<i>D.W16 +++</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin, zaliczenie</i>	<i>Ocena aktywności, kontrola udziału w zajęciach</i>
W2	<i>Zna zasady altruizmu i odpowiedzialności klinicznej i ma świadomość zasad funkcjonowania zespołu terapeutycznego.</i>	<i>D.W16 +++</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin, zaliczenie</i>	<i>Ocena aktywności, kontrola udziału w zajęciach</i>
W3	<i>Zna normy odnoszące się do praw pacjenta.</i>	<i>D.W17 +++</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin, zaliczenie</i>	<i>Ocena aktywności, kontrola udziału w zajęciach</i>
W4	<i>Zna zasady pracy w grupie oraz -rozumie kulturowe, etniczne i narodowe uwarunkowania zachowań lekarskich</i>	<i>D.W18 +++</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin, zaliczenie</i>	<i>Ocena aktywności, kontrola udziału w zajęciach</i>
W5	<i>Zna prawa pacjenta</i>	<i>D.W19 +++</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin zaliczenie</i>	<i>Ocena aktywności Kontrola udziału w zajęciach</i>
U1	<i>W działaniach zawodowych przestrzega wzorców etycznych. Rozumie i uzasadnia ponadczasowe lekarskie normy etyczne oraz stosuje wzory postępowania zawodowego i badawczego w medycynie.</i>	<i>D.U13 +++</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin, zaliczenie</i>	<i>Ocena aktywności, kontrola udziału w zajęciach</i>
U2	<i>Posiada zdolność rozpoznawania etycznych wymiarów decyzji medycznych i odróżniania aspektów /aktualnych i normatywnych.</i>	<i>D.U14 +++</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin, zaliczenie</i>	<i>Ocena aktywności, kontrola udziału w zajęciach</i>
U3	<i>Przestrzega praw pacjenta w tym: prawa do ochrony danych osobowych, do intymności, do informacji o stanie zdrowia, do wyrażenia świadomej zgody na leczenie lub odstąpienie od niego oraz do godnej śmierci.</i>	<i>D.U15 +++</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin, zaliczenie</i>	<i>Ocena aktywności, kontrola udziału w zajęciach</i>
U4	<i>Wykazuje odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym.</i>	<i>D.U16 +++</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin, zaliczenie</i>	<i>Ocena aktywności, kontrola udziału w zajęciach</i>
U5	<i>Umie informować pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań;</i>	<i>D.U17 +++</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin zaliczenie</i>	<i>Ocena aktywności, Kontrola udziału w zajęciach</i>
K1	<i>Nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych.</i>	<i>K.K1</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin, zaliczenie</i>	<i>Ciągła obserwacja przez nauczyciela</i>
K2	<i>Kierowania się dobrem pacjenta.</i>	<i>K.K2</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin zaliczenie</i>	<i>Ciągła obserwacja przez nauczyciela</i>
K3	<i>Przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta.</i>	<i>K.K3</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin zaliczenie</i>	<i>Ciągła obserwacja nauczyciela</i>
K4	<i>Podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń</i>	<i>K.K4</i>	<i>Wykład Seminarium</i>	<i>Egzamin zaliczenie</i>	<i>Ciągła obserwacja nauczyciela</i>

	wynikających z choroby.				
--	-------------------------	--	--	--	--

Literatura i pomoce naukowe⁸

Literatura podstawowa

1. Łuków P., Pasierski T. 2013. *Etyka medyczna z elementami filozofii*. Warszawa: PZWL.
2. Basińska, Halasz J. 2014. *Etyka w medycynie wczoraj i dziś*. Warszawa: Impuls.
3. Brzeziński T. 2012. *Etyka lekarska*. Warszawa: PZWL. (dostępne w Internecie)
4. Szewczyk K. 2009. *Bioetyka. Pacjent w systemie opieki zdrowotnej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca

1. Galewicz W. 2013. *Status ludzkiego zarodka a etyka badań biomedycznych*. Kraków: Wydawnictwo UJ.
2. Sytnik-Czetwertyński J. 2018, *Etos o filozofii i etyce - dla lekarzy*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS			
Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. Kontaktowe (IGK)	Praca własna studenta: zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w wykładach ⁹		-	15 h
Udział w seminariach			15 h
Udział w konsultacjach	5 h	-	-
Przygotowanie się do wykładów/ćwiczeń/seminariów/ Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	-	10 h	-
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	5 h/ 0,2 ECTS	10 h/ 0,3 ECTS	30 h/ 1,0 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	1,5 ECTS ¹⁰		

Informacje dodatkowe, uwagi
Z wykładowcą prowadzącym przedmiot można kontaktować się: z.jezierski@uthrad.pl

OBJAŚNIENIA

Szanowni Państwo,

Proszę o wypełnianie Sylabusu tak, aby był on przewodnikiem dla studentów i odzwierciedlał sposób prowadzenia zajęć, liczbę zajęć (spotkań w semestrze), tematykę, metody prowadzenia zajęć, w tym zdalnie, a także sposób oceny.

1. Proszę wypełnić tylko pola białe. Proszę zostawić pola szare. Zostały one uzupełnione zgodnie z programem studiów.

Część informacji została wstępnie wprowadzona na podstawie aktualnych sylabusów. Wykorzystano „stare” sylabusy z poprzednich cykli kształcenia, dlatego mogą one być nieaktualne. Proszę te informacje zweryfikować, zmienić i uzupełnić w miarę potrzeb. Kolorem czerwonym wpisano pomocnicze uwagi odnośnie informacji, które należy podać.

2. Powiązanie przedmiotu.

W programie studiów należy wykazać, że program obejmuje zajęcia lub grupy zajęć, związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

A zatem przy 375 ECTS co najmniej 188 ECTS musi być przypisanych do zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową we właściwych dyscyplinach.

Dla przedmiotów związanych z działalnością naukową wpisujemy: „*Przedmiot związany z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/dyscyplinach do której/do których jest przyporządkowany kierunek studiów i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.*”

Można dodać informacje specyficzne dotyczące danego przedmiotu, a więc z jak działalnością naukową jest związany przedmiot.

3. Powiązania z dyscypliną: dyscypliny, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

- Nauki medyczne: 80% (dyscyplina wiodąca)
- Nauki biologiczne: 15%
- Nauki o zdrowiu: 5%

Podział procentowy pomiędzy dyscyplinami podano na podstawie programu 2021/2022.

4. Forma prowadzenia zajęć

- Tradycyjna: zajęcia w siedzibie uczelni.
- Zajęcia realizowane w szpitalu (dla przedmiot klinicznych).

Jeżeli przedmiot jest realizowany w uczelni oraz w szpitalu to należy wpisać obie formy.

Nie wpisujemy kształcenia zdalnego – ponieważ Uczelnia nie prowadzi studiów z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość. Dlatego w sylabusach, które są załącznikiem do programu studiów 2022/2023 nie wpisujemy kształcenia zdalnego. Oczywiście przepisy ministerialne dopuszczają możliwość kształcenia na odległość (max 20% ECTS określonych dla programu może być realizowanych zdalnie) ale aby wpisać w programie studiów kształcenie zdalne musimy również spełniać inne wymagania. Tu konieczna jest zgoda władz Uczelni.

Jeżeli chcemy uwzględnić metody on line, to można to ewentualnie zrobić w punkcie: „metody dydaktyczne”

5. Treści programowe

Proszę podać treści z podziałem na wszystkie formy prowadzenia zajęć. W przypadku jednej formy (np. praktyka) zawodowa proszę wpisać tylko właściwą formę prowadzenia zajęć. Proszę pogrupować tematykę tak, aby odpowiadała ona liczbie zajęć w semestrze (lub semestrach). Przykładowo, jeżeli w semestrze jest 15 zajęć to proszę utworzyć 15 tematów.

Proszę podać treści programowe precyzyjnie, zgodnie z realizowanym programem tak aby student (oraz PKA) dokładnie wiedziały, co jest realizowane na poszczególnych zajęciach.

Proszę zwrócić uwagę na zgodność tematyki z celami kształcenia, które mają być osiągnięte.

W przypadku treści związanych z prowadzoną działalnością naukową w miarę możliwości proszę zaznaczyć BN przy odpowiedniej jednostce.

6. Metody dydaktyczne (kształcenia)

Proszę podać wykorzystywane metody dydaktyczne dla każdej z formy zajęć oddzielnie czyli dla wykładu, ćwiczeń i seminariów. Jeżeli zadawane są prace domowe na ocenę to proszę to także zaznaczyć. W tym punkcie możemy także uwzględnić narzędzia internetowe, np. YT, konsultacje etc.

7. Efekty uczenia się

Proszę wykorzystać dołączone rozporządzenie (Załącznik 03. Dz.U. 2021 poz. 755. Standardy tekst jednolity) oraz kierunkowe efekty kształcenia przedstawione załączniku do uchwały Senatu UTH Radom z 18 czerwca 2021 r. (Załącznik 04. Wyciąg z opisu programu studiów). Proszę zwrócić uwagę, aby w pierwszej kolejności realizować efekty z modułu, do którego należy przedmiot. Jeżeli treści danego przedmiotu są w różnych modułach to proszę to także uwzględnić. Przedmiot powinien obejmować zagadnienie w miarę całościowo. Przykładowo w Module D: Nauki behawioralne i społeczne znajdują się takie efekty jak D.W18: zasady pracy w zespole, D.U17: krytyczna analiza piśmiennictwa medycznego, które realizowane są w ramach większości przedmiotów.

W kolumnie II proszę określić szczegółowe efekty realizowane na konkretnym przedmiocie (przedmiotowe efekty kształcenia, PEU), wynikające z treści przedmiotu. Opis efektu przedmiotowego powinien być uszczegółowieniem efektu określonego w standardzie kształcenia do którego się odnosi.

Przykład:

- Efekt kierunkowy (KEU): Zna w podstawowym zakresie problematykę komórek macierzystych i ich zastosowania w medycynie.
- Efekt przedmiotowy: zna typy komórek macierzystych, ich niszę, rozumie uwarunkowania genetyczne pluripotencji.

Proszę unikać dosłownego przepisywania kierunkowych efektów kształcenia.

W kolumnie III umieszczamy odnośnik do efektu kierunkowego (KEU), w podanym przykładzie: B.W19 oraz stopień osiągnięcia efektów uczenia się: +++, ++ lub +

Efekt przedmiotowy, może również odnosić się do kilku efektów kierunkowych. Należy zwrócić jedynie uwagę, że efekt wiedzy (zna i rozumie...) powinien odnosić się wyłącznie do efektów wiedzy opisanych w standardzie, a efekt umiejętności (potrafi...) powinien odnosić się wyłącznie do wybranych ze standardów efektów umiejętności.

W sylabusach również należy odnieść się do kompetencji (K). W standardzie kształcenia kompetencje są jedynie opisane jako ogólne efekty uczenia się. Zostały one wprowadzone do kierunkowych efektów kształcenia w załączniku do uchwały Senatu UTH Radom z 18 czerwca 2021 r. (Załącznik 04. Wyciąg z opisu programu studiów)

Kompetencje K12, K13 i K14 odnoszą się do komunikacji. Aspekt ten obowiązkowo należy uwzględnić w przedmiotach wymienionych w załączniku 05. Komunikacja.

8. Literatura

Literaturę wpisano na podstawie przesłanych przez Państwa pozycji w czerwcu 2021 lub „starych” sylabusów. Proszę o weryfikację oraz uwzględnienie uwag zawartych w piśmie Pani Prodzian E. Klimaszewskiej.

9. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Należy wskazać jedynie formy zajęć realizowane dla danego przedmiotu. Z sylabusu został wykreślony „udział w egzaminie/zaliczeniu” jako oddzielna forma.

10. ECTS

1 ECTS = 30 h

Punkty ECTS przypisano na podstawie programu studiów.